

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 52.

Lýsingarprisur fyri þetta grein: 30 øyr, á forsiðuni, 20 øyr, á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 24. decembir 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á fjórðingsnum, brævasjárstøðum og skrifstovuni. Telf. 143.

3. árg.

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

ynskir lesarum sínum eini
gleðiliga jóll!

I KVÖLD — jólaaftan —
ljóðar friðarboðskapurin í
øllum ættum, og ør ællum ættum.
Friðarboðini ljóða í hollum og
í smáttu. Tey hugu og tey lágu,
tey ríku og tey fátaeku hoyra
aftur friðarboðskapin, hin frið-
arboðskapin, ið stendur í sam-
ljóði við háttfðina, ið málm-
klokkurnar bera boð um: *jólini*.

So er á hvørjum ári síður,
bæði norðarlaga og sunnarlaga,
eystarlaga og vestarlaga, síðani
friðarboðini fyrstu ferð ljóðaðu
fyri seyðamonnum á Betlehem
vøllum. Friðarboðini eru hesi:
„Friður á jorð“. Boðini í ár eru
tey somu óbroyttu, sum ljóða
hava niður gjøgnum öldir.
„Friður á jorð“ boðast í kirkjum
og í samkomuhúsum. „Friður á
jorð“ boðar hitt margfalta málm-
klokkuljóðið, ið hoyrist víða um
heimin. „Friður á jorð“ svarar
menniskjan aftur í ymsum holl-
um og samkomuhúsum, úti og
heima, á ymskum stöðum, í
ymsum londum — á ymskum
tungumálum. Friðarboðskap-
urin er til øll, og verður tí eis-
ini borin til øll, á ymsum háttum
og á ymskum tungumálum.

Aftur hesa stund ljóðar við
jólaboðunum eisini friðarboð-
skapurin.

Tó man ár 1929 fara at telj-
ast millum tey ár — eftir okk-
ara tilfarroknun — hvar menn-
iskjan hevur virka og arbeitt
mest fyri „Friði á jorð“, og teir,
ið ganga á odda í hesum mikla
arbeiði, hava ikki hvílt í árinum,
sum nú rennur at enda ígjøgnum
jólini, við starvsendamáli-
num: „Friður á jorð“.

Úr stórra og smærri londum
hava álitismenn funnist á fund-
um á meginlandinum til at
samráðast um og grundleggja
ein varandi frið millum heims-
ins ljóðir, ein veraldarfrið, sum
kann umfata alt og øll, fólk og
lond, úttan mun hvørt menn-
iskjur eru litad í ella hvít —
friðurin, veraldarfriðurin skal
vera fyrst øll.

Sæl er tann stund, tá ið jóla-
boðini við friðarboðskapinum
verða borin um lond, og dýr-
melt er hvørt á, hvør dagur
og tími, ið nýttur verður til at
grundleggja ein varandi verð-
aldarfrið, frið ikki bert í boðum
og á jólum, men øll ár, so tað
kann kennast, at menniskjan
hevur ognad sær tann friðar-
boðskap, ið ljóðaði fyrst øldum
síðani við Betlehem: „Friður á
jorð“. Endamálið er ein til øll
røkkandi heimsfriður, sum aldri
fjarar.

OPRØR I TOFTHUSET

AF JOHAN SKJOLDBORG

Det er hen mod Morgenstunden
i en af Efteraarstidens lange Næt-
ter. Den gamle Daglejer, Hans i
Toftthuset, vender og drejer sig i
Sengen, han sover saa daarligt,
for det han pines af Gigt og Værk,
af gammel Kulde og overmaade
Slid gennem alle hans Livs Dage.
Ane, hans gamle Kvinde, der lig-
ger i den anden Seng, tænder en
lille Praas af en Lampe, saa hun
kan se, for det er mørkt endnu. Saa
slaar hun Dynen til Side, kravler
over Sengestokken og rokker hen
til ham.

Skal a hjælpe Dig, bette Fa'r, si-
ger hun, retter ved Puderne og
stopper til om ham, hun kender saa
noje, hvad der passer ham bedst.
A skal vel snart af Sted, siger
han. Hun løfter Praasen i Vejret
for at se, hvad Klokken er. N-aa,
Du kan godt hvile Dig en bette
Krum' endnu.

Saa lægger de sig og lurer lidt
begge to.

Hun sover ikke, for det hun skal
op og hjælpe ham af Sted, han hel-
ler ikke, for det han skal møde paa
Arbejde i god Tid, ellers ser Bon-
den i Hyldgaard ilde til ham. Og
selvfølgelig skal En ogsaa passe
Tiden, naar En vil ha'e sin Dagløn,
det er der ikke noget at sige til.
Især nu der er meget at gøre, —
og Vinteren kan falde over os,
hvilutter det skal være .... ja, saa-
mænd kan 'en saa.

Det varer ikke ret længe, inden
Hans letter paa sig. Han maa hel-
lere rejse sig, det ta'r Tid med at
komme i Tøjet, nu En bliver hen
ad Aarene, der er ogsaa et godt
Stykke til Hyldgaard, og En bliver
skravlere til Gangs, — ja, saamænd
gør En saa.

Han tripper lidt for at røre de
stive Lemmer og forberede sig til
Arbejdsdagen. Hun rejser sig og
saa, hun hjælper altid Hans af
Sted. Og der er jo dether bette
Kaffetaar, han er saa lysten for,
inden han lister af. Han skal jo
godtnok ha'e Føden paa Gaarden,
hvor han arbejder; men nu er han
gammel, og lige en bette Taar til

en Knald brunt Sukker, det liver
ham op, tøkkes han. Og da var
det ogsaa Synd andet, end han
skulde ha'e det.

De to Gamle drøser lidt omkring
og ta'r sig god Tid. Livet har lært
dem at fare stille.

Endelig kommer han af Sted, og
hun slukker den lille Lampe for at
spare. Hun ser ham skride hen ad
den smalle Jordbalk mellem to Ag-
re, — det er Pile Hanses Sti, hvor
han trofast har vandret gennem
Livets Aar. Hun staar og ser efter
ham, hun kan skimte hans Skik-
kelse. Han er stummeivorn nu.
Hovedet gir et lille Nik, hver Gang
Føden møder en lille Knold. Han
staar sig frem med sin Kæp. Aa,
ja, bette Fa'r, der var engang. Du
sandelig ikke behøvede Kæp! —
Men Du er opslidt, Hans, Du er
alle dine Dage spændt til den stak-
ket Hamle .... aa, se, hvor krum
han er, — det er Synd for Dig,
bette Fa'r, for det, at det er over
din Evne nu. Du er jo langt over
Halvfjerds ....

Ane vender sig til Dagens Ger-
ning. Først er der Hønsene, det
er saa rosmot at give dem Æde og
frisk Vand i deres Kar, de klukker
og pludrer og er saa tilfreds, hun
kan ligefrem snakke med dem.
Saa bliver Grisen urolig, den vil
ikke vente længere. Ja, Gud ske
Lov haade for den og Hønsene, det
hjælper til Føden og en bette Skil-
ling, selv om det er dyrt at købe
Foder, Pengene er faa og smaa;
men det kan vel nok betale sig, —
og saa er det saa rosmot.

Naar Ane er færdig med det,
skal Sengen redes, der skal fej-
ses, Stuen gøres i Stand, der er altid
nok. En Del er der at stoppe og
bøde, ogsaa noget at vaske, hun
maa ta'e lidt ad Gangen nu om Da-
ge, hun har holdt op med at gaa
ud, det kan hun ikke mere.

Efterhaanden som Solen vinder
Magt, dukker Toftthuset frem af
Morgenmulet og ligger tilsidet
klar og skøn i Lyset. Ja, det er
virkelig et smukt Hus — saa sim-
pelt og gammelt det end er, — for-

di det er holdt af. Det drager lige-
frem Øjet til sig. Det er fint kalket
fra Skorstenspiiben til Sikkelen.
Skorstenen er hvid, Murene gule,
Foden sort. Det er velholdt med
Maling, grøn er Vinduer og Døre,
grøn er Stakittet og den lille La-
ge, der fører ind til Forhaven. Der
er bygget et lille Udsur til Trille-
børen, den Dør er ogsaa grønmalet
saavel som de smaa Ruder til
Bryggers og Griseeti. Der er ikke
en Plet paa dette lille Hus, uden
at en nænsom Haand jo har rørt
den. Det kan ses, at de Folk der
bor, holder af deres Hus.

Toftthuset har Navn efter den
lille Toft, der hører til; den gaar
ud i Pyttene fælles Lergrave, der
er fyldt op af Hans' Fa'r, og er om-
kranset af Pile, Baandpil, som Hans
bruger til de Kurve, han binder i
Vinterens øde Dage.

Ane kommer ud til Brønden for
at hente Vand i sin Spand. Hun
vender sig og ser paa Huset, saa
fint det ligger der i Oktobers klare
Lys — det er jo Udtrykket for
Hans' og hendes fælles Stræben.
Nu har de endelig siden Børnene
blev store faaet det helt betalt. Og
de havde endda bygget et lille
Kammer til, et lille Sengkammer,
hvor Børnene kan sove, naar de
som Voksne og gifte kommer hjem
og vil blive Natten over. Det var
da saa sølle, at En saa skulde hen
til en af Gaardene for at laane
Husly til dem. Hun er glad for, de
fik det lille Kammer, der kan ogsaa
lægges lidt til Side, ha'e lidt Æb-
ler og Hydeblomster fra Haven og
saanter .... Bare Hans kunde bli-
ve fri for at gaa ud og slæbe saa
haardt, for det var over hans Evne
nu, bare han kunde blive hjemme
hos hende, han kunde binde Kur-
ve, hjælpe hende lidt, der kunde
saamænd blive nok, — saa de kun-
de faa Lov at være ved hverannor
den sidste Tid.

Men det kan vel nu en Gang
ikke la'e sig gøre. Det er ogsaa
en haard Sag. En kan vel heller
ikke faa alt det, En gerne vil ha'e.
Der er vel dem, der har det stren-

gere endnu .... Vi har da saa'en
en Fornøjelse af vore Børn ....

Ja, hvis vi vilde søge vor Alder-
domspenge saa, — men det vil
Hans jo ikke, og a er ogsaa ked
af det. Saa En faar vel holde ud
til Enden.

Ane gaar ud til Hønsene og sam-
ler Æg ind. Stort Tal kan der ik-
ke blive, for de har jo ikke ret
mange Høns; men Ane synes det
alligevel er saa skønt, og ogsaa
nemt, naar En skal til Kømanden
efter Butiksager, at En saa har
lidt Æg i sin Kurv. — Hun tørrer
dem pænt af og putter dem var-
somt ned i Spaankurven .... Det
kunde smage godt at ta'e sig et
kogt Æg nu. Men hun modstaar
Fristelsen, for naar Hans skal si-
de saa haardt, saa vil hun ikke
fraadse herhjemme.

Hun varmer sig en Kop Kaffe i
Stedet for og ta'r en grov Mellem-
mad til. Skorpen skærer hun af,
for hun er tændes, og lægger den
i en Skaal med Vand for at blødn-
den, saa er den god til Hønsene. —
Aa ja, en Taar Kaffe gør altid godt,
hun skutter sig. —

Om Aftenen en Tid efter Solen
er gaet ned venter hun Hans.
Hun tænder ikke Lys, for han
kommer, for at spare. Hun sidder
og lurer lidt i Mørkningen. Hun
tenker paa, da hun blev Kone her
i Huset. Hans og hende havde
allerede Ole sammen. Men Ane
blev ved at tjene og kom hjem med
Lønnen, og der var Gæld paa Hu-
set og to gamle Folk. Hendes Løn
støttede, for Ane skulde ikke koste
paa Stads, hun skulde stifte Hjem
med Hans og lille Ole, det var hen-
des Maal, hendes Lod og hendes
Lykke. Men hun kom jo altsaa
ikke ind, for Hans' Mor døde ....

Ane faldt i Halvsulummer i Mørk-
ningen. Men saasnart hun hører
hans Træsko skramle mod den lille
stenlagte Forstues Gulv, er hun
lys vaagen med det samme, — det
er saa rosmot og ha'e ham hjemme.
Hun tænder Hængelampen.

Næppe har Hans stillet sin Kæp
i Krogen og hængt Trøjen på et
Søm, for han synker ned i Kakkel-
ovnsstolen, træet og tavls.

Hans Ansigt er oprindelig kraf-
tigt med store faste Træk, nu er
det fuldt af Rynker og Furer, som
Livets Kaar og Kummer har skre-
vet dér.

Ane har snart en Kop varm
Hyldethe til ham, det vil han gerne
om Aftenen med et Stykke Sukker
til, og de avler jo selv Blomsterns,
saa der er ingen Udgift ved det ..
Han skal Sørenne ha'e en god Porti-
on i Kruset, men ikke helt fuld,
for Hans Hænder ryster især om
Aftenen.

Hun hjælper ham af hans Ho-
ser, for han kan nap løfte Føl-
derne.

Nu kan Du snart ikke mere, be-
tte Fa'r, siger hun.

A skal, svarer han bittert, som
om han var dømt til en Straf. Saa
kan a vel osse.

Lidt efter bemærker hun forsig-
tigt, at hun synes næsten hellere,
de maatte ta'e deres Alderdoms-
penge.

Han hæver sit Hoved: Kan Du
tåle stille med den Snak. Ane, a har
altid levet som en selvstændig
Mand, og saa'n vil a osse dø!
Hun hjælper ham ogsaa over Sen-